

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Praha

Inspekční zpráva

Gymnázium, Praha 9, Chodovická 2250

Chodovická 2250, 193 00 Praha 9

Identifikátor školy: 600 006 166

Termín konání orientační inspekce: 6. - 8. června 2001

Čj.	010 450/01-5117
Signatura	oa9du233

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium bylo založeno Zřizovací listinou čj. 13 049/93-26 ke dni 1. 9. 1993. Bylo zřízeno MŠMT jako osmileté univerzitní gymnázium (příspěvková organizace). Dodatkem ke zřizovací listině č.2 pod čj. 15 097/96-60 ze dne 3. 6. 1996 byl změněn s platností od 1. 7. 1996 název na: Gymnázium se sídlem: Chodovická 2250, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Dodatkem č.3 vydaným MŠMT 12. 2. 1999 pod čj. 14 032/99-21 byl upraven název na: Gymnázium, Praha 9, Chodovická 2250 s účinností od 1. 4. 1999. Na základě Rozhodnutí MŠMT ČR čj. 34013/2000-14 ze dne 1. 1. 2001 přešla organizace k 1. 1. 2001 do působnosti kraje Hlavní město Praha. Hlavní město Praha se sídlem Praha 1, Mariánské nám. 2 vydalo dne 3. 4. 2001 novou zřizovací listinu s účinností k 1. 1. 2001.

Rozhodnutím MŠMT pod čj. 13 690/99-21 ze dne 12. 2. 1999 škola realizuje studijní obor podle Klasifikace kmenových oborů vzdělání:

1. 79-41-K gymnázium (JKOV: 79-02-5) studium denní, délka studia 8 roků

Škola sdružuje:

1/ Gymnázium - kapacita: 452 žáků

2/ Školní klub - kapacita: 100 žáků

V době konání orientační inspekce (po maturitních zkouškách) studovalo ve škole 388 žáků ve 14 třídách.

Orientační inspekce byla zaměřena na sledování kvality vzdělávání v českém jazyce a literatuře, anglickém jazyce, matematice, fyzice, chemii, biologii, výpočetní technice a tělesné výchově ve vztahu ke kvalitě řízení školy a ekonomické hospodaření v souvislosti s přidělem a čerpáním finančních prostředků ze státního rozpočtu.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Předmět je vyučován podle platných učebních dokumentů, učivo je však nevhodně rozvrženo do jednotlivých ročníků, dochází k jeho k duplicitě. Vzhledem k vysokému počtu neodučených hodin jsou dle zápisů v třídních knihách některá obsáhlejší témata probrána za 1-2 hodiny. Bezprostřední příprava na výuku byla odpovědná. V rámci předmětu se žáci účastní řady soutěží (Olympiáda v ČJ, Středoškolská odborná činnost, recitační soutěže, literární soutěže). Významnou součástí školního života je činnost amatérského Divadelního souboru Gymnázia Horní Počernice, který každoročně připravuje nové představení, se kterým se účastní přehlídek amatérských souborů. V době konání inspekce proběhlo ve Chvalské tvrzi komponované pásmo Čáry máry Afrika v podání žáků prim. S vánočním pásmem žáci navštěvují mateřské školy v Praze 9, Dětský domov v Dolních Počernicích a dětské oddělení vinohradské nemocnice.

Předmět vyučuje pět učitelek, z toho jedna nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (porušení vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1977 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců). Ve sledované výuce byla využita didaktická technika (video, audio, meotar), stejně tak odborná literatura a beletrie, žáci pracovali s učebnicemi a sešity, ve značné míře byla pro názornost používána tabule, k dispozici je školní knihovna. Výuka probíhá

v kmenových učebnách, které jsou, stejně jako ostatní prostory školy, na výborné estetické úrovni. Klima ve sledovaných hodinách bylo velmi dobré, zejména v nižších ročnících gymnázia.

Struktura výuky odpovídala věku žáků, ve dvou případech však sdělený a zapsaný cíl nekorespondoval s obsahem hodiny. Formy a metody byly pestřejší v úvodních částech - určování videoukázek, poznávání úryvků textů - v dalším průběhu převažoval výklad nebo řízený rozhovor, při kterém však byli žáci většinou v pasivitě. Častá byla práce s texty (v jazyce i v literatuře), jen sporadicky byl vytvořen prostor pro delší souvislý projev žáků. Odbornost výuky je na velmi dobré úrovni, terminologie je vyžadována i od žáků, s přihlédnutím k jejich věku. Zápisy do sešitů jsou koordinované, občas přímo diktované, a to i na vyšším stupni gymnázia.

V jednotlivých sledovaných hodinách byly značné rozdíly ve využívání mezipředmětových vztahů a společenských souvislostí, některé motivační prvky se míjely účinkem (audionahrávka, přechod k diktátu vycházejícímu z probraného textu, ovšem bez předchozího shrnutí látky). Průběžné a závěrečné opakování látky prováděly spíše učitelky. Vzhledem k době konání inspekce probíhala klasifikace více písemnou formou, verbální hodnocení bylo převážně pozitivní a forma vyplývala ze způsobu interakce mezi učitelkami a žáky.

Ve dvou případech byla při komunikaci role učitelek dominantní a žákům byl vytvořen pro rozvíjení jejich mluvních dovedností menší prostor, v několika dalších sledovaných hodinách probíhal dialog na velmi dobré úrovni. Ve všech případech byl vztah učitelek k žákům přátelský a vstřícný, výuka probíhala bez rušivých momentů.

Výuka předmětu český jazyk a literatura je hodnocena jako průměrná.

Anglický jazyk

Anglický jazyk je vyučován v souladu s platnými učebními dokumenty podle vypracovaných tematických plánů. Ty převážně obsahují názvy a základní body kapitol s časovým vymezením bez uvedení hloubky probíraného učiva. Hodinová dotace odpovídá schválenému učebnímu programu, bylo však zjištěno značné množství neodučených hodin. Výuka v nižších ročních probíhá podle učebnic schválených doložkou MŠMT ČR. Škola se každoročně účastní konverzační soutěže v anglickém jazyce. Ve školním roce 2000/2001 jedna žákyně postoupila až do regionálního kola, kde se umístila na čtvrtém místě.

Výuku zajišťují tři vyučující (jeden nesplňuje podmínky odborné způsobilosti dle výše uvedené vyhlášky) a dva zahraniční lektoři. Anglický jazyk je vyučován převážně v kmenových třídách, ve škole je zřízena jedna odborná učebna, k dispozici je audio a videotechnika, slovníky, anglická literatura, časopisy a další výukové materiály. V průběhu čtyř vyučovacích hodin bylo zaznamenáno využívání magnetofonu, v další bylo využito dodatkových materiálů. Většina hodin měla stanovený cíl, který byl formulován písemně či ústně.

Organizace, formy a metody práce byly u jednotlivých vyučujících rozdílné, přesto se shodovaly v několika společných rysech. Především se jednalo o výuku na základě frontálního přístupu, kdy dominantním byl učitel a žáci neměli dostatek prostoru pro komunikaci. Byli zaměstnáváni shodnými úkoly bez diferenciací výuky či vyučování skupinového a párového. V mnohých případech odváděli vyučující práci za žáky a kladli na ně nízké nároky. Ve dvou hodinách probíhala oprava písemné práce, nebyl zaznamenán výklad nové gramatiky. Názornost výuky byla poměrně malá, ve většině hodin bylo využíváno psaní na tabuli vyučujícím nebo žáky. Často byla ve výuce zařazována gramaticko-překladová metoda. Pozitivním rysem je průběžná kontrola písemného projevu studentů, přesto však v sešitech byly zaznamenány nesprávné tvary slov nebo užívání nesprávných gramatických jevů bez opravy.

Hodiny zahraničních lektorů byly zaměřeny na rozvoj komunikace s vynikající interakcí mezi učiteli a žáky, proto byly hodnoceny jako velmi dobré. V několika hodinách byla komunikace mezi žáky a učiteli (českými) vedena v českém jazyce, což nepodporuje rozvoj komunikativních dovedností v anglickém jazyce. V dalších hodinách žáci nedokázali pohoťově a správně reagovat na pokyny vyučující v anglickém jazyce.

Ve výuce převládalo příjemné klima, učitelé se snažili uplatňovat individuální přístup. Ve všech hodinách byla zaregistrován dobrý vztah mezi učiteli a žáky, s respektováním jejich osobností.

Celkově je výuka anglického jazyka hodnocena jako průměrná.

Matematika

Časová dotace matematiky odpovídá učebnímu plánu. Zpracované tematické plány s časovým rozvržením učiva jsou spíše formální, přesto zajišťují kontinuitu výuky a při členění učiva do jednotlivých ročníků nedochází k obsahové duplicitě. V některých třídách bylo k termínu konání orientační inspekce zjištěno větší množství neodučených hodin (kvinta A 106. h při 4 hod. týdně (dotace 132), sexta A 83. hod. při 3 hod (dotace 99). týdně, septima B 80. hod. při 3 hod. týdně). Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a žáci septim a oktáv mají možnost volby semináře z matematiky. Maturitní otázky a k nim zpracované soubory úloh odpovídají rozsahem i obsahem standardu vzdělávání. Všichni žáci se účastní matematické soutěže školy, která je hodnocena po jednotlivých ročnících, soutěže Klokán se v tomto školním roce účastnilo 128 žáků, v matematické olympiádě postoupili dva účastníci do okresního kola a jeden do oblastního kola.

Matematiku vyučuje pět učitelů splňujících podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhá v esteticky upravených učebnách, které jsou prostorné a dobře osvětlené. Učitelé mají k dispozici soubory modelů těles, rýsovací náčiní a zpětný projektor se sadami fólií, ve výuce je využívali.

Ve sledované výuce se projeví rozdíly v práci jednotlivých učitelů. Většina z nich měla strukturu hodin promyšlenou tak, aby odpovídala věku žáků a stanoveným výukovým cílům. Převažoval tradiční postup společné práce se všemi žáky, s úvodním opakováním učiva, na které navazoval výklad nového učiva nebo procvičování. Samostatně pracovali žáci jen v menší míře. Výklad nového učiva nebyl v části výuky přehledný a systematický a učivo bylo občas interpretováno s věcnými nedostatky a chybami. Převažoval verbální projev učitelky a práce nebyla efektivní. Shrnutí učiva v závěru hodin prováděli učitelé sami, v některých případech chybělo.

Ve výuce byly využívány prvky vstupní a průběžné motivace, v nižších ročnících bylo vhodně využito soutěživosti žáků a učivo bylo aktualizováno příklady z běžného života. Žáci jsou hodnoceni ústní i písemnou formou. Ústní zkoušení navazovalo na probírané učivo, bylo objektivní, zdůvodněné a až na výjimku přiměřeně náročné. Čtvrtletní písemné práce se píšou jako srovnávací a jsou vyhodnocovány jak z hlediska práce žáků, tak i učitelů. Učitelé během výuky hodnotili jednotlivé žáky převážně pozitivně.

Učitelé žáky respektují a ti reagují pozitivně a otevřeně. Verbální projev většiny učitelů byl velmi dobrý, ale menší pozornost byla věnována komunikativním schopnostem žáků.

Výuka matematiky je hodnocena jako průměrná.

Fyzika

Předmět je vyučován v minimální časové dotaci podle generalizovaného učebního plánu.

Zpracované tematické plány s časovým rozvržením neobsahují všechno učivo učebních osnov, část povinného učiva je probírána jen ve volitelném předmětu seminář z fyziky, který si mohou vybrat žáci septim a oktáv, čímž byl porušen § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Předložené tematické a časové plány nebyly v některých případech v souladu se zápisy v třídní knize (např. tercie A, sexta A) a probírané učivo bylo v časovém skluzu v důsledku neodučených hodin. Řada žáků se účastní fyzikální olympiády, někteří byli úspěšnými řešiteli druhého kola kategorií C,D.

Fyziku vyučují dvě učitelky splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhá převážně v učebně fyziky, vybavené videem, dvěma zpětnými projektory, zatemněním a elektrickým rozvodem do lavic. S učebnou sousedí kabinet, kde jsou umístěny učební pomůcky. Jejich průměrná úroveň umožňuje konat základní demonstrační pokusy a laboratorní práce, k dispozici je i soubor pokusů s užitím počítače - ISES.

Výuka byla strukturována vzhledem k věku žáků. Po úvodním opakování a zkoušení následoval výklad učitelky, který byl jasný a srozumitelný, a formou řízeného dialogu se učitelky snažily žáky aktivizovat k využití a aplikaci dřívějších znalostí. Žáci pod jejich vedením měli vyvozovat závěry a teoreticky je zdůvodňovat, ale řada z nich byla značně pasivní. Využití zpětného projektoru při výuce nebylo vždy funkční. Velmi dobře se podařilo propojit teoretickou i praktickou činnost v primě, kdy žáci měli možnost zhlédnuté demonstrační pokusy sami frontálně provádět. Z laboratorních měření zpracovávají žáci protokoly, které učitelky opravují a hodnotí, ale do doby inspekce byly realizovány většinou teprve dvě z předepsaných čtyř úloh.

Žáci si dle zájmu připravují referáty k probíraným tématům. Učitelky výuku vhodně aktualizovaly příklady z praxe i doplňováním historických souvislostí. Znalosti žáků ověřují ústním i písemným zkoušením s návazností na probírané učivo a s odpovídající náročností. Hodnocení je zaměřeno spíše pozitivně.

Žáci měli prostor pro vyjadřování vlastních názorů, ale využívali ho jen v omezené míře. Vztah učitelky k žákům byl vstřícný.

Výuka fyziky je hodnocena jako průměrná.

Biologie

Výuka předmětu je realizována v souladu s učebními plány, učební osnovy jsou plněny. Učitelky mají vypracované rámcové časově-tematické plány, návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky je plynulá, výukové cíle odpovídají věkovému složení tříd i standardu vzdělávání. Ředitel školy předložil ČŠI zpracované rozložení kmenového učiva biologie pro celý osmiletý cyklus, včetně učebnic. V letošním školním roce se pro žáky oktáv realizoval volitelný předmět seminář a cvičení z biologie (1 hod. týdně). Výuka je doplňována exkurzemi (zoologická, botanická zahrada, muzea) a návštěvou odborných pracovišť (pitvy). Ve škole se koná školní kolo biologické olympiády kategorie B, C, D. Témata k ústním maturitním zkouškám jsou zpracována v počtu 30 a zahrnují (až na výjimku) v základních rysech spektrum učiva předepsané osnovami (chybí oblast neživé přírody - mineralogie, petrografie a geologie), jejich součástí jsou názorné materiály.

Předmět vyučují dvě učitelky splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, z nichž jedna má zkušenosti s pedagogickou praxí pouze na základní škole. Výuka probíhá ve vhodně vybavené biologické učebně (zároveň kmenová třída) nebo ve standardních třídách s novým nábytkem, vyhovujícím psychohygienickým podmínkám. Vybavenost učebními pomůckami a audiovizuální technikou je průměrná, včetně materiálních podmínek pro laboratorní cvičení.

Učitelé mají k dispozici televizi, video, meotar, dále nástěnné obrazy, kostry, trvalé preparáty, ukázky živých i neživých přírodnin a odbornou literaturu. Předepsaná laboratorní cvičení, dle zápisů v třídních knihách, jsou pravidelně v průběhu školního roku zařazována, žáci si vedou kvalitní protokoly, které učitelky kontrolují a hodnotí.

Bezprostřední příprava na sledovanou výuku byla velmi dobrá, vycházela ze stanoveného cíle. Organizace, formy a metody práce měly rozdílnou úroveň v závislosti na tvůrčí invenci učitelek, probíraném učivu a rovněž na studijní úrovni a zájmu tříd o předmět (vyšší v primě a sekundě). Výuka byla řízena srozumitelnými pokyny, sled a výběr učiva byly svou náročností přiměřené věku žáků. Převažoval frontální způsob předávání vědomostí, který byl jen výjimečně proložen jinými netradičními metodami (práce ve skupinách). Ve většině sledovaných hodin dominovala aktivita učitelů a jejich verbální projev nad činnostmi žáků. Srozumitelný, plynulý výklad učiva, odborně na výši, navazoval pouze ojediněle na předchozí znalosti žáků, které byly ověřovány písemným nebo orientačním zkoušením. Při výkladu chybělo větší zdůrazňování mezipředmětových vztahů a aktivnější zapojení žáků. Pouze výjimečně byli vedeni k vyvozování závěrů (se střídavými výsledky). Využití učebních pomůcek (názorné ukázky přírodnin) a didaktické techniky bylo vzhledem k probíranému učivu velmi dobré (učebnice, meotar, video atd.).

Sledovaná výuka měla motivační úvod spočívající v oznámení průběhu a cíle vyučovací jednotky. Pouze výjimečně byly v jejím průběhu zařazovány prvky pozitivní motivace (pochvala dílčího výkonu v nižších třídách). Jen občas se podařilo získat zpětnou vazbu a zhodnotit, jak byl splněn stanovený cíl vyučovací jednotky. Závěrečné shrnutí a zhodnocení hodiny bylo provedeno zřídka. Motivačně působila na žáky vstřícnost učitelů.

Výuka měla klidný průběh, pozitivním rysem byly dobré vztahy mezi žáky a učitelkami, které měly přirozenou autoritu. Svým přístupem k žákům vytvářely příjemnou pracovní atmosféru. V části výuky nebyly však v dostatečné míře rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků, zejména při dominujících aktivitách učitelů. Žáci ojediněle dostali prostor k diskusi, ani ten nebyl využíván. Verbální a neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá.

Výuka předmětu biologie je hodnocena jako průměrná.

Chemie

Předmět je vyučován podle „Učebních plánů učitele“, které podrobněji rozpracovávají interní „Učební osnovy generalizovaného plánu“ a jsou v souladu s platnými učebními dokumenty (včetně realizovaných laboratorních cvičení). Témata laboratorních cvičení nejsou v plánu uvedena, kontrolou pečlivě vedených žákovských zápisů je patrná jejich realizace i návaznost na teoretické poznatky z chemie. Bezprostřední příprava učitelek na výuku je svědomitá a promyšlená.

Chemii vyučují dvě učitelky splňující podmínky pedagogické a odborné způsobilosti. Výuka převážně probíhá v odborné učebně se zabudovaným rozvodem vody a elektrického proudu v lavicích, s demonstračním stolem a skříňkami s vystavenými modely vzorců chemických látek a laboratorním nádobím. Na stěnách jsou esteticky upravené chemické nástěnky, panely a tabulky s motivujícím charakterem. V sousedství učebny je chemická přípravná, ve které jsou chemikálie, pomůcky a váhy, jež jsou do učebny přenášeny k demonstračním pokusům a laboratorním cvičením. Vybavení přípravné a učebny umožňuje procvičení základních chemických operací, přístroje k zjišťování chemicko-fyzikálních vlastností k dispozici nejsou.

Opakování učiva se provádí převážně v úvodu nebo závěru výuky formou frontálního opakování, písemného nebo ústního zkoušení. Otázky jsou přiměřeně náročné a umožňují aplikaci získaných poznatků. Při ústním zkoušení nejsou ostatní žáci aktivizováni. Během

frontálního opakování jsou kladeny otázky vedoucí ke krátké nebo jednoslovné odpovědi. Během srozumitelného a odborně správného výkladu je průběžně a účelně využívána didaktická technika (zpětný projektor, video). Dominantní role jedné učitelky při výkladu vedla k potlačení zpětné vazby i samostatnosti postupu jednotlivých žáků v rámci odvozování analogických jevů. Žáci si pořizují do sešitu vypovídající záznamy, které učitelky pravidelně kontrolují, donesené učebnice ve sledovaných hodinách nebyly použity.

Klasifikace ústního i písemného zkoušení je objektivní, její pravidla jsou předem stanovena. Četnost zkoušení je dostačující, přihlédnuto je i k práci v laboratorních cvičeních. Rezervy jsou v motivaci žáků během frontálního opakování.

Obě učitelky jsou žáky respektovány, vytvářejí dostatečný prostor k diskusi nebo k dotazům vedoucím k objasnění dané problematiky. Kvalitu výkladu umocňuje velmi dobrý verbální projev učitelek i jejich vstřícný přístup k žákům.

Výuka chemie je hodnocena jako velmi dobrá.

Informatika a výpočetní technika

Výuka probíhá podle „Učebních plánů učitele“, (obsah učiva je rovnoměrně rozvržen do jednotlivých ročníků) v souladu platnými učebními dokumenty. Ve vyšším stupni gymnázia probíhá buď dvouletá nebo tříletá forma výuky předmětu dle volby žáka (liší se rozsahem jednotlivých témat). Pro zájemce fungoval v tomto školním roce od října do května klub Internetu a Programování v Pascalu. Bezprostřední příprava vyučujících na výuku spočívá zejména v sestavování vhodných příkladů k procvičení a klasifikaci a v tvorbě odborných textů na fóliích pro zpětný projektor.

Většinu hodinové týdenní dotace předmětu vyučuje učitelka splňující pouze podmínky odborné způsobilosti, absence pedagogické způsobilosti výuku neovlivnila. Menší množství týdenní hodinové dotace předmětu zajišťuje učitel bez odborné a pedagogické způsobilosti, jenž z rozvrhových důvodů nebyl v rámci orientační inspekce sledován. Informatika a výpočetní technika je vyučována v odborné učebně s 15 PC připojenými společně s počítačem učitele k serveru. PC jsou modemem s omezenou kapacitou přenosu dat připojené k Internetu. Na stěnách jsou účelné nástěnky s aktuální tematikou z oboru. Dále jsou v učebně tiskárny (2x laserová, 1x inkoustová), scanner a zpětný projektor. Softwarové vybavení obsahuje především Windows 98, Microsoft Office 97 a programovací jazyk Pascal. Žáci nemají učebnice ani odborné texty, vedou si sešity (s rozdílnou vypovídací hodnotou), které jsou pravidelně kontrolovány

Promyšlená a systematicky připravená výuka je založena na postupném rozšiřování znalostí žáků v daném softwaru. Po úvodním seznámení se základními pojmy, které žáci aplikují na jednoduchých příkladech, je dále rozvíjejí na složitějších a komplexnějších zadáních. Během výkladu i při zadání příkladů je účelně využit zpětný projektor s jasně strukturovanými údaji. Žáci jsou vedeni k samostatné činnosti a uplatnění vlastních logických postupů, náročnost příkladů vyžaduje jejich stálé soustředění. Efektivní využití stanoveného času vyplývá ze soustavné kontroly dosažených výsledků žáků a ze vhodných, návodných informací. Na konci tematických celků žáci samostatně řeší shrnující příklady, přiměřeně náročné, jejichž rozsah plně pokrývá uživatelské zvládnutí osnovami požadovaného softwaru.

Klasifikace samostatných prací je objektivní a předem jsou určena kritéria k jednotlivým klasifikačním stupňům. V průběhu procvičování je motivování žáků nižší, učitelka používá pouze slovní hodnocení.

Jasná pravidla chování ve výuce, stanovená učitelkou, jsou žáky dodržována. Důsledné sledování průběžné práce umožňuje okamžitou interakci nad aktuální tematikou.

Úroveň výuky informatiky a výpočetní techniky je hodnocena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova

Výuka probíhá na základě platných učebních dokumentů, podle nichž byly vypracovány dva soubory tematických plánů - zvláště pro nižší a vyšší stupeň gymnázia - ve kterých je zapracován celý obsah osnov s přihlédnutím k materiálním podmínkám. Ve škole probíhají soutěže ve vybíjené, odbíjené, florbalu, sálové kopané a „Mikulášská laťka“.

V celopražské soutěži Poprask se žáci účastní přespolního běhu, stolního tenisu, vybíjené, florbalu, odbíjené a soutěží v atletice. Škola pořádá lyžařské výcvikové zájezdy (v sekundě a kvintě) a v septimě sportovně-turistický kurz, dále nabízí výběrové zájezdy do Itálie a Chorvatska. V rámci Školního klubu (člen Asociace středoškolských klubů ČR) jsou realizovány další sportovní aktivity - sportovní hry, florbal, malá kopaná.

Předmět vyučují tři učitelé, všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dle výše uvedené vyhlášky. Sportoviště základní školy (v komplexu budovy), na nichž výuka probíhá, mají velmi dobrou úroveň. K dispozici jsou dvě tělocvičny, venkovní hřiště s atletickou dráhou, kurty s asfaltovým i umělým povrchem a „gymnastický sálek“. Předmětová komise vždy na začátku školního roku doplňuje, dle finančních možností, sportovní materiál. Výuka je realizována odděleně pro chlapce a dívky - 2 jednohodinovky týdně. Závažným nedostatkem z hlediska psychohygieny (i organizování) jsou převažující pětiminutové přestávky, které ve svém důsledku znamenají velké časové ztráty (pozdní příchody na hodinu, občas i její zkrácení).

Struktura sledovaných hodin byla tradiční - po nástupu a seznámení s obsahem hodiny proběhlo rozvíjení běžecké a cvičení na místě pod vedením vyučujících. Jejich snaha o správnou skladbu hodiny, o posloupnost cvičení a návaznost metodických postupů občas narážela na menší zájem žáků o předmět. Z těchto skutečností vyplynula celkově průměrná efektivita výuky. Velmi dobrou úroveň měla hodina gymnastiky dívek (i zde, navíc s přesunem do jiné části budovy, byla časová ztráta značná). Náročnost jednotlivých cvičení byla celkově průměrná, stejně tak pohybové dovednosti žáků.

Velmi často byla vhodně zařazována relaxační cvičení, motivačním prvkem se v jedné sledované hodině staly prvky jógy. Na druhé straně jen v malé míře byly zařazeny soutěživé činnosti. Hodnocení bylo časté, pozitivní, s opravováním chyb.

Verbální projev učitelů má velmi dobrou odbornou i komunikativní úroveň, výuka probíhala v neformální, přátelské a bezkonfliktní atmosféře.

Výuka tělesné výchovy je hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Výuka sledovaných předmětů probíhá podle platných učebních dokumentů, nedostatky jsou v oblasti dlouhodobého plánování (český jazyk a literatura). Negativním zjištěním je vysoký počet neodučených hodin v některých předmětech.

Odborná náročnost a způsoby vedení výuky mají u jednotlivých učitelů rozdílnou úroveň.

Materiální podmínky jsou velmi dobré, úroveň psychohygieny je zkvalitněna mimořádně estetickou úpravou prostor školy. Organizace, formy a metody jsou na průměrné úrovni, převládá tradiční frontální přístup, učitelé jsou často dominujícím prvkem výuky jak v oblasti organizace práce, tak i v komunikaci.

V oblasti motivace jsou využívány mezipředmětové vztahy, rezervy jsou ve využívání zpětné vazby, průběžné i závěrečné shrnutí učiva většinou provádějí učitelé, zatímco žáci zůstávají v pasivitě a mají menší prostor pro rozvoj komunikativních dovedností. Interakce je založena na pozitivně ujasněných otázkách vstřícnosti a důvěry.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy má písemně zpracovaný dokument „Koncepce dlouholetého rozvoje Gymnázia v Horních Počernicích (základní orientace)“, který v pěti bodech vymezuje priority školy v jednotlivých oblastech (vzdělání, výchova, Školní klub, materiálně-technické vybavení, spolupráce školy s občanskou veřejností). Základem je preference humánní výchovy a osobní zkušenosti před encyklopedickými znalostmi, velký důraz je kladen na celoevropskou orientaci žáků (v rámci výuky, mezinárodní akce), dále na jazykové a počítačové znalosti. Koncepce bere ohled na profesní zájmy žáků, kteří nebudou studovat na vysokých školách, gymnázium nabízí pestrou škálu volitelných předmětů (např. v septimě 9, v oktávě 11).

Ředitel školy má zpracovaný „Plán akcí šk. rok 2000/01“, ve kterém jsou zachyceny stěžejní akce organizačního charakteru a kulturní a sportovní aktivity. Realizace těchto aktivit však podle zjištění ČŠI částečně narušuje chod školy, neboť v několika případech je ve sledovaných předmětech odučen do doby konání inspekce nízký počet hodin (např. český jazyk a literatura - 118. hodina z dotace 165 ke dni konání inspekce - dále anglický jazyk, matematika, fyzika), čímž byl porušen § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Rezervy jsou v plánování některých předmětových komisí (viz hodnocení kvality vzdělávání). Další interní dokument „Rámcový plán kontrolní činnosti ředitele 00/01“ nezahrnuje do této oblasti práci zástupkyně ředitele. Měsíční plány práce nejsou písemně zpracovávány, informace jsou operativně písemně sdělovány ve sborovně. Výuka probíhá v souladu se schválenými dokumenty (s výjimkou uvedených porušení), řídí se generalizovaným učebním plánem gymnázia s osmiletým studijním cyklem. S vedením školy spolupracují při sestavování plánu předmětové komise, členové pedagogického sboru a Občanské sdružení rodičů.

Ve škole studují čtyři žáci se specifickými poruchami učení, péče o ně je zajištěna informovaností a individuálním přístupem vedení, výchovného poradce, třídních učitelů a všech vyučujících. O individuální studijní plán nebylo ze strany zákonných zástupců žádáno.

Pro rok 2000 bylo ve škole zpracováno „Šetření o potřebě mzdových prostředků“, které bylo

rozděleno na pedagogické a nepedagogické pracovníky. Na základě tohoto dokumentu mohly být dodrženy limity počtu zaměstnanců, mzdových prostředků na platy a ostatních plateb za provedené práce.

Oblast plánování je hodnocena jako průměrná.

Organizování

Tato oblast vychází z „Vnitřního organizačního řádu“, který je rozdělen do čtyř bodů - obecné povinnosti, povinnosti pedagogických pracovníků při vyučování, povinnosti třídních profesorů a povinnosti dozorů - jednotlivé úkoly jsou jasně formulovány. Řád školy vedle povinností žáků určuje v 15 bodech i jejich práva. Kompetence ředitele jsou vymezeny konkrétně, kompetence předsedů předmětových komisí a třídních profesorů v obecné rovině, z čehož vyplývají rezervy v organizaci práce předmětových komisí (viz hodnocení kvality vzdělávání). Vzhledem k vytíženosti ředitele a jeho zástupkyně při počtu 16 tříd a řadě školních aktivit bude od školního roku 2001/2002 rozšířen počet členů vedení.

Kontrolou pedagogické dokumentace bylo zjištěno porušení § 9 odst. 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 442/91 Sb., o ukončování studia ve středních školách a učilištích, neboť při písemné maturitní zkoušce z českého jazyka byl dle Protokolu o písemné maturitní zkoušce překročen časový limit 240 minut. Ostatní sledovaná pedagogická dokumentace je vedena v souladu s platnými předpisy.

Poradní orgány ředitele (vedení, pedagogická rada, provozní porady, předmětové komise, Občanské sdružení) spolupracují při plánování i organizování, případná neodkladná rozhodnutí vydává ředitel okamžitě, jednoznačně, někdy i direktivně.

Informační systém je přehledný a funkční, pracovníci jsou informováni na poradách, informační tabulí ve sborovně, nástěnkami u vchodu do školy (suplování, aktuální vzkazy) a osobním kontaktem. Studenti školním rozhlasem, nástěnkami, třídními učiteli a zástupci Studentského parlamentu (schůzky 16 členů vždy první pondělí v měsíci). Rodiče jsou informováni studijními indexy, 2x ročně na třídních schůzkách, činností Občanského sdružení a osobními návštěvami.

Spolupráce s rodiči probíhá v rámci zmíněného Občanského sdružení, jehož fond přispívá na pomoc sociálně slabším žákům při zájezdech, podporuje reciproční a poznávací zájezdy, podílí se na nákupu učebních pomůcek, zajišťuje ceny pro školní soutěže. Prezentace na veřejnosti probíhá formou Dnů otevřených dveří a dalšími aktivitami (viz hodnocení kvality vzdělávání). Škola se účastní srovnávacích projektů SCIO, významnou součástí činnosti gymnázia je Školní klub, který přibližně ve dvaceti zájmových oddílech umožňuje žákům seberealizaci (zaměření humanitní, přírodovědné, jazykové, sportovní a umělecké).

V souladu s § 12 odst. 4 písmeno d) zákona č. 564/1990 Sb byl ředitel školy jmenován do funkce jmenovacím dekretem, který vydalo MŠMT dne 8. 8. 1994 pod čj. 19 795/94-60. Tato funkce byla potvrzena dopisem ze ŠÚ pro Prahu 9 pod čj. 391/99 ze dne 24. 5. 1999. Personální složka ředitele gymnázia obsahuje platné lustrační osvědčení a všechny potřebné náležitosti.

Oblast organizování je hodnocena jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení pracovníků věnuje ředitel školy značnou pozornost. Základním nástrojem operativního

řízení je jeho každodenní přímý kontakt s členy pedagogického sboru. Používá nevyhraněný styl řízení, ve kterém se uplatňují jak demokratické, tak autoritativní prvky. Snaží se stabilizovat a formovat pedagogický sbor, přesto však v minulém školním roce 1999/2000 odešlo ze školy sedm učitelů (dva důchodci) a v letošním roce dva. Ředitel školy se podílí co nejvyšší možnou mírou na všech činnostech související s fungováním školy.

Všichni pracovníci jsou na začátku školního roku na poradě seznámeni s podmínkami osobních příplatků a odměn, které obsahuje dokument „Vnitřní platový předpis“. Osobní příplatky jsou dle ředitele školy přehodnocovány každý měsíc (kontrolou byla zjištěna jejich stabilní výše). Na základě kolektivního rozhodnutí vedení školy se při jejich stanovování vychází z plnění úkolů v daném školním roce a z výsledků kontrolní činnosti. Motivaci pracovníků dále doplňují stimulační odměny, které jsou přiznávány okamžitě po skončení určité akce a zohledňují především práci nad rámec určených povinností (např. lyžařské výcvikové kurzy, zájezdy a další). V případě nekvalitní práce na základě individuálních projednání jsou osobní příplatky na určitou dobu odebrány. Iniciativa a tvořivost učitelů je vedením školy podporována (organizace soutěží, zájezdů, mimoškolní aktivity).

Ředitel školy má zpracován materiál „Rámcová koncepce dalšího průběžného vzdělávání pedagogických pracovníků Gymnázia v Horních Počernicích“, kde jsou uvedeny letošní priority v této oblasti (včetně finančních částek), jména učitelů a konkrétní akce (účastníky vybírá ředitel). Záměry dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou limitovány nedostatkem finančních prostředků.

Začínajícím, novým a nekvalifikovaným učitelům poskytují odbornou a metodickou pomoc předškolní předmetových komisí (ne vždy je však tato činnost vykonávána důsledně, jak vyplývá z hodnocení některých sledovaných hodin), v rámci kontrolní činnosti se na tyto učitele přednostně zaměřuje i ředitel školy (doloženo zápisy z hospitační činnosti).

Výrazným motivačním prvkem pro učitele i žáky jsou zahraniční poznávací zájezdy, výměnné pobyty a řada dalších aktivit a akcí školy (koncerty pěveckého sboru, představení divadelního souboru atd.). Systém pravidelného sebehodnocení školy provádí ředitel školy průběžně na pedagogických radách a komplexní hodnocení je obsaženo v dobře zpracované výroční zprávě. Příznivé klima navozuje celkovou přirozenou atmosféru školy.

Vedení a motivování pracovníků ČŠI hodnotí jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy má vypracovaný „Plán kontrolní činnosti ředitele ve školním roce 2000/2001“, ve kterém jsou stanoveny četnosti kontrol na jednotlivých úsecích (výchovně-vzdělávací, ekonomický, technicko-hospodářský a PO a BOZP). Zápisy z kontrolní činnosti svědčí o naplňování uvedeného plánu a zobecněné závěry jsou projednávány na poradách učitelů (doloženo zápisy z porad učitelů). Účinná kontrola pedagogické dokumentace je zajišťována dvoustupňově: v prvním stupni ji pravidelně provádí zástupkyně ředitele školy a ve druhém stupni cíleně vybrané části kontroluje ředitel školy. Zjištěné závady se evidují a příslušní učitelé je okamžitě odstraňují.

Ve výše uvedeném plánu kontrolní činnosti jsou zakotveny zásady hospitační činnosti, kterou provádí pouze ředitel školy v rozsahu cca 10 hospitačí za pololetí a která je zaměřena především na začínající učitele a na výuku cizích jazyků a matematiky. Naplnění plánu ředitel školy doložil hospitačními záznamy, které obsahují zejména popis průběhu výuky s uvedením

pozitivních a negativních faktorů ovlivňujícími její kvalitu. Také analýza hospitovaných hodin v rámci orientační inspekce byla ředitelem školy provedena fundovaně s kvalifikovaným rozbořem sledovaných jevů. Rezervy ČŠI zaznamenala v nedostatečném sledování počtu odučených hodin v daném předmětu a ročníku a v naplňování vypracovaných tematických plánů a osnov. V této oblasti byly shledány v některých předmětech (např. fyzika, český jazyk) výrazné nedostatky, jejichž příčina mimo jiné spočívá ve skutečnosti, že hospitační činností se z vedení zabývá pouze ředitel školy. Pracovníkům ČŠI byla sdělena opatření, která by v příštím školním roce tyto nedostatky měla eliminovat.

Evaluačními nástroji jsou srovnávací písemné práce v ročnících (matematika, jazyky) a také podrobná analýza výsledků ve Výroční zprávě o činnosti školy za školní rok 1999/2000.

Kontrolní mechanismy jsou průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Koncepce školy je vytvořena, stejně tak jsou vytyčeny priority školy. Otevřenost celé řadě aktivit a společenskému dění přináší na jedné straně přísun informací a rozvoj osobních zkušeností žáků, na druhé straně je částečně narušován chod školy (vysoký počet neodučených hodin). Přes podíl předmětových komisí na plánování a organizaci školního roku vykazuje jejich činnost rezervy při rozvržení učiva a naplňování učebních osnov.

Nevyhraněný styl řízení přináší do oblasti vedení a motivování prvky demokratické, ale i direktivní. Výrazným stimulem pro učitele i žáky jsou již zmíněné akce školy. Vedle toho se pracovníci podílejí na utváření profilu školy svými podněty v rámci školní i mimoškolní činnosti (kromě personální a mzdové oblasti).

V oblasti kontroly funguje ucelený systém, rezervy jsou v četnosti hospitační činnosti a v kontrole realizovaného obsahu učiva (počet odučených hodin, kontinuita a naplňování tematických plánů).

Oblast řízení je hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Hodnocení použití účelových prostředků

Gymnáziu byly v roce 2000 poskytnuty účelové prostředky na zaplacení pronájmu za školní budovu v souladu s platnou legislativou.

Hodnocení čerpání NIV, ONIV

Ekonomická kontrola byla zaměřena na čerpání a zároveň vyúčtování prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu. Po závěrečné úpravě rozpočtu NIV, kterou provedl Školský úřad ke dni 1. 11. 2000, lze konstatovat, že nebyly překročeny limity počtu zaměstnanců, prostředků na platy a prostředků na ostatní platby za provedenou práci.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Prostředky přidělené gymnáziu ze státního rozpočtu byly překontrolovány v hlavní účetní knize. Při kontrole bylo zjištěno, že byly v roce 2000 řádně zúčtovány a současně čerpány v plné výši.

U namátkově kontrolovaných účetních dokladů bylo zjištěno, že jsou řádně označeny a odsouhlaseny ředitelem školy před tím, než jsou zúčtovány. Limity prostředků na platy a ostatní platby za provedené práce nebyly ve sledovaném roce překročeny. Gymnáziem dosáhlo v uplynulém roce kladný hospodářský výsledek a takto ušetřené prostředky byly dodány do rezervního fondu školy.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu orientační inspekce byla kontrolována pedagogická a odborná způsobilost učitelů sledovaných předmětů. Bylo zjištěno, že čtyři učitelé nesplňují podmínky vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Této vyhlášce rovněž odporovalo působení ekonomky školy ve vedlejším pracovním poměru jako učitelka. V současnosti ekonomka školy již na gymnáziu neučí. Byla provedena kontrola nařízení vlády č.251/1992 Sb. o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, kde bylo zjištěno neoprávněné vyplácení příplatku za vedení u ekonomky školy. Také tento nedostatek již byl ředitelem školy odstraněn.

Podle nařízení vlády č. 251/1992 Sb. byla provedena namátková kontrola zařazení pracovníků do platových stupňů podle jejich praxe. V této oblasti nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Byly zkontrolovány statistické výkazy P1-04 v souvislosti s evidencí pedagogických a nepedagogických zaměstnanců školy a jimi čerpanými mzdovými prostředky ze státního rozpočtu, nebyly zjištěny nedostatky. Osobní příplatky nemají učitelé od roku 2000 potvrzeny písemnou formou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina a její dodatky (viz charakteristika školy)
- Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení
- Povinná dokumentace školy ve smyslu § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, dle zaměření orientační inspekce
- Tematické plány sledovaných předmětů, interní „Učební osnovy generalizovaného plánu“
- Dotazník pro ředitele školy před inspekcí
- Vnitřní organizační řád, Řád školy
- Rámcový plán kontrolní činnosti ředitele, hospitační záznamy ředitele školy
- Koncepce dlouhodobého rozvoje gymnázia
- Vnitřní platový předpis
- Rezortní výkaz výnosů a nákladů
- Rozvaha příspěvkové organizace pro rok 2000

- Upravený rozpočet z ŠÚ k 1. 11. 2000
- Výkaz zisku a ztrát Šetření o potřebě mzdových prostředků pro rok 2000
- Zúčtování finančních vztahů příspěvkových organizací se SR za rok 2000
- Výkaz P1-04
- SW účetní evidence
- Personální evidence zaměstnanců školy
- Kniha faktur
- Rámcový plán kontrolní činnosti ředitele ve školním roce 2000/2001
- Zápisy z pedagogických rad, zápisy z porad učitelů
- Sešit evidence závad nedostatků v pedagogické dokumentaci
- Hospitační záznamy ČŠI
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000, Výroční zpráva o hospodaření

ZÁVĚR

V oblasti kvality vzdělávání byly zjištěny nedostatky ve vysokém počtu neodučených hodin, což částečně ovlivňuje průběh výchovně-vzdělávacího procesu (nenaplňování vypracovaných tematických plánů a obsahu učebních osnov v některých sledovaných předmětech). Velmi dobré jsou materiální a psychohygienické (s výjimkou tělesné výchovy) podmínky, ve výuce vedle tradičních metod převažuje práce učitelů nad kreativitou žáků. Interakce probíhá na základě vstřícnosti a vzájemném respektování osobnosti.

Oblast řízení je výrazně ovlivněna silnou individualitou ředitele. V návaznosti na kvalitu vzdělávání jsou rezervy v hospitační činnosti a v kontinuitě dlouhodobého plánování výuky. Škola se pozitivně prezentuje řadou školních i mimoškolních aktivit pro žáky, učitele i veřejnost.

Na základě zjištěných skutečností je škola ve sledované oblasti hodnocena jako průměrná.

Ekonomická kontrola zjistila z předložených dokumentů, že využívání prostředků ze státního rozpočtu je efektivní.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Vladimír Tenčl	Tenčl v.r.
Členové týmu	Mgr. Jaroslava Kněnická	Kněnická v.r.
	Ing. Milan Chmelař	Chmelař v.r.
	Mgr. Marie Knížová	Knížová v.r.
	Mgr. Jitka Tůmová	Tůmová v.r.
	Ing. Alexandr Stojanov	Stojanov v.r.

V Praze dne 22. června 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .29. června 2001

Razítko

Ředitel školy **Podpis**

PhDr. Jan Podešva

Podešva v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Odbor školství Magistrátu hl. m. Prahy	24. července 2001	010 577/01-5117
Zřizovatel: Magistrát hl. m. Prahy	24. července 2001	010 577/01-5117

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
01-07-09	353/01	Připomínky byly podány.